
Plan Overview

A Data Management Plan created using DMPTuuli

Title: Oodi Ohjaamojen ja oppilaitosten yhteistyölle

Creator: Riikka Michelsson

Principal Investigator: Riikka Michelsson, Päivi Pukkila, Jaakko Helander, Pasi Savonmäki

Data Manager: Satu Laitila, Riikka Michelsson, Päivi Pukkila, Jaakko Helander, Pasi Savonmäki

Project Administrator: Satu Laitila

Affiliation: JAMK University of Applied Sciences

Template: Jyväskylän ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan aineistohallintasuunnitelman ohjeet

Project abstract:

Ohjaamot ovat alle 30-vuotiaiden matalan kynnyksen monialaisia palvelupisteitä, joiden valtakunnallisina tavoitteina on sujuvoittaa nuorten siirtymää työhön ja koulutukseen tai muuhun toimintaan, edistää nuorten osallisuutta, toimintakykyä ja elämänhallintaa sekä koota yhteen palveluntuottajia monialaiseksi kokonaisuudeksi. Vaikka Ohjaamojen perustamiseen ja kehittämiseen on panostettu viimeisen kymmenen vuoden aikana määrätietoisesti sekä julkisen että kolmannen sektorin yhteistyönä, oppilaitosten yhteys Ohjaamoihin näyttää vaihtelevan eri alueilla. Ohjaamot eivät aina tavoita niitä nuoria aikuisia, jotka ovat jo päättäneet tai keskeyttäneet opintonsa ja joilla on arjenhallinnan haasteita. Toisaalta koulutussektorilla toimivat eivät riittävästi tunne Ohjaamoja eivätkä niiden tarjoamia palveluja. Olennainen haaste on Ohjaamojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyön kehittäminen. Oodi Ohjaamojen ja oppilaitosten yhteistyölle -projektin tavoitteena on vahvistaa ja laajentaa koulutuksen järjestäjien ja Ohjaamoiden välistä yhteistyötä. Hankkeessa tunnistetaan oppilaitosten ja Ohjaamoiden rajapinnassa olevat erityisen tervetulleet ryhmät ja kehitetään toiminnallisia ja rakenteellisia toimintamalleja ja menetelmiä heidän opintojensa tukemiseen, koulutukseen osallistumiseen ja kiinnittymiseen.

Projektissa kehitetään ja pilotoidaan koulutuksen järjestäjien ja Ohjaamojen yhteisiä toimintamalleja ja -tapoja erityisen tervetulleiden ryhmien tavoittamiseksi sekä vahvistetaan yhteistyötä koulutussiirtymien, koulutukseen osallistumisen ja kiinnittymisen edistämiseksi. Koulutuksellisiin siirtymiin liittyvä ohjaus kehittyy hankkeen aikana systemaattiseksi ja sovituihin toimintamalleihin perustuvaksi yhteistyöksi. Oodi Ohjaamojen ja oppilaitosten yhteistyölle on Jyväskylän ammattikorkeakoulun, Hämeen ammattikorkeakoulun ja Åbo Akademin yhteinen hanke. Tätä kehittämistyötä tehdään hankesuunnitelman mukaisesti toimintatutkimuksellisella työotteella.

ID: 24705

Start date: 01-03-2024

End date: 30-11-2026

Last modified: 20-09-2024

Copyright information:

The above plan creator(s) have agreed that others may use as much of the text of this plan as they would like in their own plans, and customise it as necessary. You do not need to credit the creator(s) as the source of the language used, but using any of the plan's text does not imply that the creator(s) endorse, or have any relationship to, your project or proposal

Oodi Ohjaamojen ja oppilaitosten yhteistyölle

1. Aineiston yleiskuvaus

Kuvaile, millaiseen aineistoon tutkimuksesi perustuu. Millaista aineistoa kerätään, tuotetaan tai käytetään uudelleen? Missä tiedostomuodossa aineisto on?

Toimintatutkimus kohdistuu Ohjaamojen ja oppilaitoksen yhteisiin kehittämisprosesseihin. Kehittämisprosessien kesto, vaiheet, tutkimuskysymykset, osallistujat, kerättävät aineistot vaihtelevat kehittämisprosesseittain. Toimintatutkimuksen mukaisesti osallistujat määrittelevät itse oman työnsä kehittämiskohteet, joita toimintatutkimuksellisella otteella fasilitoidaan, tuetaan ja tutkitaan. Tällöin sekä tutkimusaineistot että analyysimenetelmät voivat vaihdella. Pääpaino projektissa on kehittämisprosessien eri vaiheiden ja työn kehittämisen tutkiminen. Tutkimusaineiston voi tarvittaessa muodostaa myös yksittäisen aineiston keräys (esimerkiksi työpajan aineisto, haastattelut tai kysely). Kehittämisprosesseissa on aloitus, työskentelyvaihe ja lopetusvaihe. Aloituksessa luodaan nykytilanteen ja tavoitteiden kartoitusta, työskentelyvaiheessa kehittämiskohteita työstetään vuoropuhelussa kerättävien aineistoanalyysien kanssa. Loppuvaiheessa tehdään kehittämistyöstä synteesiä. Myös seurantatutkimus on mahdollinen kehittämisprosessin päättymisen jälkeen.

Näin ollen kyseessä on empiirinen, monimenetelmällinen tutkimus (mm. Johnson & Onwuegbuzie, 2004; Vilka & Mankki, 2024). Monimenetelmällisyydellä tavoitellaan kokonaisvaltaista ja monipuolista ymmärrystä tutkimuksen kohteesta eri toimijoiden näkökulmasta. Monimenetelmäinen tutkimus yhdistää eri aineistoja, kuten esimerkiksi havainnointeja, videoita, haastatteluja ja kyselyjä. Toimintatutkimus taas yhdistää käytännön kehittämisen tutkimukseen (Satka ym. 2016). Sille on ominaista, että mukanaolevien toimijoiden suhteet eivät rakennu vain tutkimushankkeen varaan vaan yhteistyö on jatkuvaa vuoropuhelua tutkijoiden, ammattilaisten ja asiantuntijoiden välillä. Kyseessä on yksilöiden, ryhmien tai yhteisöjen kanssa toisiltaan oppimisen prosessi (emt., 2016).

Miten huolehditaan laadunhallinnasta ja varmistetaan aineistojen yhtenäisyys?

Tutkimuksellisesta otteesta vastaavat asiantuntijat tapaavat säännöllisesti ja käyvät vuoropuhelua kerättävän aineiston laadusta.

2. Eettiset periaatteet ja lainsäädäntö

Käsitelläänkö tutkimuksessa tai projektissa henkilötietoja?

- Kyllä

Tutkimuksen kohteena on kehittämisprosessit, joiden seuraamiseksi kerätään henkilötietoja. (Ks. seuraava kohta)

Minkälaista henkilötieto on ja mitä toimenpiteitä se edellyttää?

Toimintatutkimuksen luonteen vuoksi ei ole mahdollista määritellä etukäteen kustakin kehittämisprosessista täsmällisesti syntyvää aineistoa vaan se voi olla yksi tai kaikki aineistohallintasuunnitelmassa mainituista aineistotyypeistä (vrt. kohta 1). Toimintatutkimuksessa osallistujat kehittävät omaa työtään tai osallistuvat palvelun kehittämiseen. Tätä varten tarvitaan osallistujista tunnistetietoja (nimi, sähköpostiosoite, organisaatio, tehtävänimike; valokuva-, ääni- tai videointiaineisto). Näitä tietoja kerätään ainoastaan toimintatutkimukseen osallistumisen ja kehittämisprosessin seuraamiseksi. Henkilötiedot ja muut tunnistetiedot poistetaan aineistosta ja korvataan koodilla ennen tallentamista. Koodiavainta säilytetään aineistosta erillään. Sen jälkeen kun aineistoista on poistettu henkilön tunnistetiedot, yksittäisen henkilön vastausta tai osuutta ei enää voida tutkimusaineistosta poistaa. Siltä osin kuin aineistoa ei kerätä osallistumisen ja kehittämisprosessin seuraamiseksi, aineisto anonymisoidaan.

Miten hallinnoit käyttämäsi, tuottamasi ja jakamasi aineiston oikeuksia? Onko aineisto salassapidettävää?

Tutkimukseen osallistuneilta kysytään suostumus tutkimukseen osallistumisesta ja he ovat saaneet tietosuojaselosteen ja tietosuojailmoituksen. Tutkimusta varten on tehty tutkimusryhmässä vaikutusten arvioinnin arviointi ja sen perusteella eettistä ennakoarviointia ei tarvita. Aineistoja kerätään vain tarvittava määrä. Aineistona kertyy sekä määrällistä että laadullista aineistoa, jota käsitellään monimenetelmällisesti. Aineistoina voi kertyä myös manuaalisia aineistoja, kuten fläppitaulujen muistiinpanoja ja tutkijoiden muistiinpanoja, jotka digitalisoidaan aineiston käsittelyä varten, jonka jälkeen ne hävitetään. Aineistoja voidaan käsitellä seuraavilla ohjelmistoilla: Microsoft Office365-ohjelmat, SPSS Statistics -ohjelma, ATLAS.ti-ohjelma, Webropol-ohjelma. Tallennetut videointi- ja/tai haastatteluaineistot litteroidaan.

Aineistoa käsitellään ja säilytetään Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ja Jamkin, Hamkin ja Åbo Akademin ohjeita noudattaen. Aineistot pseudonymisoidaan aineiston keruun jälkeen. Aineistoja säilytetään tutkimuksen aikana 2024-2026 käyttäjätunnuksella ja salasanalla suojattuna Jamkin tietojärjestelmässä. Aineistojen käsittely ja säilytys kuvataan tarkemmin: tietosuojaseloste, tietosuojailmoitus ja aineistohallintasuunnitelma (DMPTuulissa), sopimus yhteisrekisterinpitäjyydestä. Aineistoista julkaistaan erillisen viestintä- ja julkaisusuunnitelman mukaisesti.

Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa (pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja). Osa aineistosta voidaan myös täysin anonymisoida (ks. edellinen kohta).

Tutkimusaineistoa voidaan siirtää Jamkin, Hamkin ja/tai Åbo Akademin kilpailuttamalle yhteistyökumppanille litteroitavaksi. Yhteistyökumppanin kanssa on solmittu tietosuojaa koskeva sopimus. Tutkimusryhmän Åbo Akademin ja Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa on solmittu yhteisrekisterinpitäjyyssopimus sekä yhteistyösopimus, joissa määritellään työnjaosta ja tietojen luovuttamisesta. Aineistoa ei siirretä tai luovuteta EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

Aineistonkeruu ja tutkimuksen toteutus tapahtuu vuosina 2024-2026. Myös projektin jälkeen voidaan tehdä seurantatutkimusta projektin tutkimukseen osallistuneille, jos tutkimuksen rahoitus varmistuu.

Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineistoja säilytetään Jamkin palvelimella (M-asemalla) 3 vuotta Jamkin ohjeiden mukaisesti. Projektiaineistoa säilytetään ESR+-ohjeiden mukaisesti 10 vuotta.

Mitä muita lainsäädännöllisiä tai eettisiä kysymyksiä ja toimenpiteitä aineistoon liittyy?

Ei liity muita kysymyksiä eikä toimenpiteitä.

3. Dokumentointi ja kuvailutiedot: aineiston keruun, sisällön ja käsittelyn dokumentointi

Miten dokumentoit aineistosi, jotta se on löydettävissä, saavutettavissa, yhteentoimiva ja uudelleen käytettävissä sekä itseäsi että muita varten?

Dokumentointitavasta sovitaan tutkimusryhmän kesken niin, että aineistosta erillään säilytettävä koodiavain (Excel) kertoo aineiston muodon ja laadun sekä säilytyspaikan. Pseudonymisoiduista osallistujista käytetään esimerkiksi termiä Osallistuja1 tai osallistujan itsensä valitsemaa pseudonyymiä.

4. Tallentaminen ja varmuuskopiointi tutkimuksen tekemisen aikana

Minne aineistosi tallennetaan tutkimuksen aikana ja miten se varmuuskopioidaan?

- Jokin muu, kuvaa tarkemmin
- Jamkin / yhteistyöorganisaation Teams
- Jamkin palvelin (M- tai H-asema)

Aineistot tallennetaan tutkimuksen aikana sen organisaation, joka vastaa kyseisen alueen kehittämisprosessista, suljetulle palvelimelle. Tällöin tämä organisaatio vastaa järjestelmiensä varmuuskopioinnista. Aineistot tallennetaan Hamkissa suljetulle S-asemalle, Åbo Akademiassa suljetulle P-asemalle.

Anonymisointua ja/tai pseudonymisointua aineistoa voidaan käsitellä myös Jamkin Teamsissä Jamkin tietosuojaohjeiden mukaisesti. Aineistoa voidaan tarvittaessa siirtää salatun sähköpostiyhteyden välityksellä.

Kuka valvoo pääsyä aineistoon, ja miten suojattua pääsyä aineistoon valvotaan? Miten varmistat aineiston turvallisen siirron yhteistyökumppaneille?

Aineistoja säilytetään tutkimuksen aikana 2024-2026 käyttäjätunnuksella ja salasalla suojattuna Jamkin tietojärjestelmässä, johon myös projektikumppaneilla on pääsy. Kilpailutetuille yhteistyökumppaneille (litterointi) aineistot siirretään salatun tietoturvayhteyden välityksellä.

5. Aineiston tallentaminen, avaaminen ja arkistointi tutkimuksen valmistuttua

Avataanko tutkimusaineistoa ja sen kuvailutietoja tutkimuksen jälkeen?

- Muu vaihtoehto, mikä?

Toimintatutkimuksen luonteen vuoksi aineiston määrää, laatua ja kattavuutta ei voi ennakoita. Tämän vuoksi päätös tutkimusaineiston ja kuvailutietojen avaamisesta projektin jälkeen tehdään projektin edetessä.

Missä aineistoa säilytetään tai arkistoidaan tutkimuksen jälkeen?

- Asianhallinta Tweb
- Muu, mikä?
- Aineisto tai osa siitä täytyy tuhota suunnitelmallisesti tutkimuksen jälkeen

Tutkimusaineistoa säilytetään Jamkin ohjeiden mukaisesti 3 vuotta Jamkin suojatulla M-asemalla, jonka jälkeen ne hävitetään. Alkuperäiset ja manuaaliset kuva- ja muistiinpanotiedostot hävitetään aineiston perustamisvaiheessa. Mahdollisen avattavan aineiston säilytyspaikka määritellään projektin edetessä myöhemmin.

Muuta projektiaineistoa säilytetään Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan rahastojen (ESR+) -ohjeiden mukaisesti 10 vuotta Jamkin suojatussa Tweb-asiakirjahallintajärjestelmässä, jonka jälkeen ne hävitetään.

Miten aineisto tai sen osat hävitetään suunnitelmallisesti?

(Ks. edellinen)

6. Aineistohallinnan vastuut ja resurssit

Kuka vastaa aineistohallinnasta eri vaiheissa? Tarvitaanko erillisiä resursseja?

Aineistohallinnasta vastaa projektin tutkimusryhmä, jonka työtä koordinoi yliopettaja Pasi Savonmäki (Jamk), tutkijayliopettaja Jaakko Helander (Hamk) ja projektipäällikkö Satu Laitila (Åbo Akademi) sekä lisäksi varahenkilönä Jamkin johtava tutkija Sirpa Laitinen-Väänänen. Tutkimusryhmään kuuluvat myös Riikka Michelsson ja Päivi Pukkila. Lisäksi koko projektiryhmä osallistuu aineiston keräämiseen ja tallentamiseen. Projektiryhmään kuuluvat: Jamk: Pirjo Hänninen, Virva-Liisa Pekkarinen, Jaana Ahlqvist, Susanna Kanninen (Jamkin tutkimusassistentti); Hamk: Soili Rinne, Sanna Heino, Judith Kalervo; Åbo Akademi: Cilla Nyman, Camilla Stenbäck, Linda Ahlbäck.

Aineistohallinnasta ja käsittelystä on sovittu työnjaollisesti projektisuunnitelmassa sekä projektitiimin yhteisissä palavereissa. Kaikki toimintatutkijat osallistuvat aineiston keräämiseen, aineiston pseudonymisointiin, tallentamiseen ja analysointiin kukin oman vastuualueensa mukaisesti. Kullekin kehittämisprosessille nimetään vastuullinen toimintatutkija.